

UCHWAŁA NR XXXII/331/2023
RADY GMINY SIEMIATYCZE

z dnia 30 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siemiatycze na lata 2023-2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 t.j.) i art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siemiatycze na lata 2023-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący

Adam Michał Boguszewski

**Gminny
Program
Wspierania Rodziny
w
Gminie Siemiatycze
na lata 2023 – 2027**

Spis treści

<u>I. Wstęp</u>	3
<u>II. Podstawa prawna</u>	5
<u>III. Diagnoza społeczna</u>	6
<u>IV. ANALIZA SWOT</u>	10
<u>Tabela 17. Analiza SWOT Gminy Siemiatycze.</u>	10
<u>V. ODBIORCY PROGRAMU</u>	13
<u>VI. CELE PROGRAMU</u>	14
<u>VII. Finansowanie Programu</u>	19
<u>VIII. Monitorowanie</u>	19
<u>IX. Zakończenie</u>	20

I. Wstęp

Rodzina to najmniejsza grupa społeczna, która jest podstawowym miejscem socjalizacji młodego człowieka. Jej prawidłowe funkcjonowanie ma wpływ na to, jak kształtują się prawidłowe wartości, postawy u młodych ludzi. Zarówno styl, atmosfera życia oraz przyjęte wartości i normy w rodzinie mają decydujący wpływ na to jak dziecko, a później młody człowiek wykorzystuje zasób zdobytych doświadczeń w późniejszym życiu. Należy zauważyć, iż to właśnie „zdrowa” rodzina jest warunkiem ukształtowania młodego pokolenia, które będzie w pełni tworzyło kolejną, prawidłowo funkcjonującą komórkę społeczną. Dlatego też dobrej i kompetentnej w procesie wychowania dzieci i młodzieży rodziny nikt, ani nic nie jest w stanie zastąpić.

Zuwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowywaniu przyszłego pokolenia należy zwrócić uwagę na fakt, iż współcześnie rodzina boryka się z wieloma problemami i zagrożeniami, które niejednokrotnie stają się patologicznymi czynnikami wpływającymi na dysfunkcje, a w konsekwencji nawet na wykluczenie danej rodziny ze społeczeństwa. Wśród takich czynników można wymienić następujące problemy społeczne: ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo – wychowawczą, alkoholizm, narkomanię, przestępczość, czy przemoc. Wszystkie wymienione czynniki, jak i wiele innych przyczyniają się do powstania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach.

W tym momencie należy zauważyć, iż długoterminowe trwanie rodziny w sytuacji kryzysowej, bez możliwości znalezienia odpowiednich rozwiązań umożliwiających wprowadzenie konkretnych zmian, skutkować może całkowitym zerwaniem więzi rodzinnych prowadzących do dezintegracji rodziny. Współcześnie można zauważyć, iż coraz częściej w rodzinach dochodzi do rozpadu i braku więzi rodzinnych, niewydolności, czy bezradności wychowawczej rodziców oraz opiekunów dzieci. Narastają konflikty wewnątrz rodziny, które powodują nawarstwianie się negatywnych zjawisk wymagających niejednokrotnie interwencji zewnętrznej. Dlatego też z tego względu bardzo ważną kwestią jest skoncentrowanie polityki państwa oraz wszelkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych na pomoc rodzinie. Pomimo wielu zadań jakie stoją przed państwem, samorządami i innymi podmiotami społecznymi priorytetem powinna być rodzina oraz wspieranie jej w środowisku lokalnym. Już sama ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznacza jednostki samorządu terytorialnego, jak i organy administracji rządowej

do wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Rodzina biologiczna uznawana jest za najlepszą strukturę prawidłowego rozwoju dziecka. Dlatego też bardzo ważnym zadaniem staje się pomoc i wzmocnienie tej jednostki społecznej w momencie przeżywania przez nią trudności, poprzez otoczenie ją specjalistyczną opieką. Praca z rodziną powinna opierać się na działaniach podejmowanych dla dobra dziecka i jego rodziny, powinna być spójna i zgodna z potrzebami rodziny oraz powinna być prowadzona za zgodą i przy aktywnym współudziale wszystkich członków rodziny. Jedynie w ten sposób możliwa jest normalizacja i rekonstrukcja systemu rodzinnego, który w pewnym momencie zaczął źle funkcjonować. Należy pamiętać, iż zinstytucjonalizowane struktury pomocowe powinny być jedynie bodźcem umożliwiającym rodzinie poprawę swojego położenia, z uwzględnieniem podmiotowości każdej jednostki wchodzącej w skład danej rodziny. W ten sposób rodzina przeżywająca trudności uczy się na nowo poczucia własnej wartości, wzrasta w nich wiara we własne siły, możliwości oraz sprawczość.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w polskim systemie prawnym oraz polityce społecznej nadaje rodzinie bardzo wysoką rangę i prestiż. Według niej rodzina i jej wsparcie, a przede wszystkim dobro najmłodszych jej członków jest najważniejszym zadaniem stojącym przed wszelkimi służbami i instytucjami. Jednym z priorytetowych rozwiązań wynikających bezpośrednio z ustawy jest możliwość wprowadzenia do rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych asystenta rodziny. Jest to najmniej inwazyjna forma wsparcia rodziny w przezwyciężaniu trudności, gdyż rolą asystenta rodziny jest kompleksowe wspieranie rodziny w miejscu zamieszkania poprzez indywidualne podejście do każdej rodziny z osobna. Ta forma wsparcia powiązana jest z poszukiwaniem przez rodzinę przy wsparciu asystenta optymalnych rozwiązań wyjścia z trudnej sytuacji życiowej, wykorzystując mocne strony oraz zasoby rodziny, lokalnej społeczności, jak również zasoby instytucjonalne jednostek samorządu terytorialnego. Asystent

W związku z powyższym zostaje wprowadzony w myśl art. 176 wyżej wymienionej ustawy, gmina jest zobowiązana do opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Program Wspierania Rodziny w Gminie Siemiatycze na lata 2023-2027 stanowi kontynuację programów z lat poprzednich. Program jest adresowany do dzieci i rodzin z dziećmi z terenu Gminy Siemiatycze, a w szczególności jego adresatami są rodziny niewydolne wychowawczo, obciążone występowaniem ubóstwa, bezrobocia, przemocy, uzależnieniami, czy innymi, równie poważnymi problemami społecznymi. Głównym celem

Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Siemiatycze jest wzmocnienie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, który będzie realizowany przede wszystkim w trzech obszarach: podejmowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, zapewnienia rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego, a także integracji działań podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

II. Podstawa prawna

Wszystkie zadania określone w Gminnym Programie Wsparcia Rodziny w Gminie Siemiatycze są kompatybilne i kompletne z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi. Wśród aktów prawnych, które miały wpływ na określenie kierunku działań przyjętych w Programie znajdują się m. in.:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447)
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2022r. poz. 2140)
- ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020, poz. 1329 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021, poz. 1249)
- ustawie z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023, poz. 165)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 172)
- ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2023 poz. 810 t.j.)
- ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 poz. 390 t.j.)
- ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 poz. 581 t.j.)

III. Diagnoza społeczna

Gmina Siemiatycze położona jest w północno wschodniej części Polski, w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie siemiatyckim. Zajmuje ona powierzchnię 227,14 km². Jako samodzielna jednostka administracyjna gmina rozpoczęła funkcjonowanie po podziale miasta i gminy Siemiatycze tj. od 1 kwietnia 1992 roku. Siedzibą władz gminy jest miasto Siemiatycze. Gmina Siemiatycze posiada typowo rolniczy charakter.

Gminę Siemiatycze tworzą 41 sołectwa (46 miejscowości) położone wokół miasta Siemiatycze. Terytorium gminy sąsiaduje:

- od północy z gminami: Dziadkowice i Grodzisk,
- od południa przez rzekę Bug z gminami: Platerów i Sarnaki,
- od wschodu z gminami: Nurzec Stacja, Milejczyce i Mielnik,
- od zachodu z gminą: Drohiczyn.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku Gminę Siemiatycze zamieszkiwało 5 742 osoby, w tym 908 dzieci w wieku 0 – 18 lat.

Rodzina jako podstawowa grupa społeczna w systemie wychowawczym, gdy funkcjonuje prawidłowo spełnia następujące funkcje:

- opiekuńczą, czyli zapewnienie bytu materialnego, dbanie o zdrowie itp.;
- emocjonalną, czyli zaspokojenie potrzeby bliskości, serdeczności oraz kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego;
- kształcącą, czyli rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy;
- aktywizacji twórczej, czyli pobudzanie do samokształcenia, samodoskonalenia, rozbudowywanie zainteresowań.

W tym momencie należy zauważyć, iż dbając o prawidłowy rozwój dziecka nie wystarczy jedynie zapewnienie opieki czysto materialnej. Ważne jest, aby w procesie wychowania dziecka, kształtowania jego osobowości stworzyć mu warunki, w których ma on poczucie przynależności do kogoś, dać mu oparcie, a przede wszystkim obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Niestety współcześnie coraz częściej zauważa się, iż rozwój cywilizacji, pospiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny, a

co za tym idzie odejście od najistotniejszych wartości życia rodzinnego. Dużą rolę w życiu większości jednostek, grup społecznych odgrywa konsumpcjonizm. Następuje odejście od bliskich relacji, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, pozostawianie dzieci samym sobie z „elektronicznym przyjacielem”.

Współcześnie pomimo rozwoju cywilizacyjnego, wprowadzenia szeregu zmian na rzecz rodziny nadal zauważa się pomijanie przez rodziców spełniania podstawowych zadań względem dzieci, co w rezultacie prowadzi do dysfunkcji rodziny. Takie rodziny na pierwszym miejscu stawiają potrzeby dorosłych nad potrzebami dzieci. Zaburzona jest więc emocjonalna, w wyniku czego pomiędzy członkami rodziny wywiązuje się hierarchizowanie, czyli wyznaczenie osób ważniejszych względem innych członków rodziny. Atmosfera w rodzinie dysfunkcyjnej jest pełna napięć, niedomówień, zasady są narzucane z góry. Jedynymi osobami, które mogą wyrażać swoje emocje, uczucia, myśli, czy pragnienia są osoby stojące na najwyższych szczeblach hierarchii, reszta członków rodziny musi się podporządkować tym regułom. Taka sytuacja, atmosfera panująca w gronie najbliższej rodziny naraża dzieci na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie w takich rodzinach dzieci nie są równoprawnymi jej członkami, a stanowią wręcz zbędny balast, który ogranicza swobodę działań rodziców. Dlatego też w chwili niepodporządkowania się dzieci do „reguł” określonych w takich rodzinach stosuje się niejednokrotnie nieadekwatne do stopnia przewinienia kary.

Według przepisów prawnych o rodzinie dysfunkcyjnej mówimy wówczas, gdy:

- jedno lub dwoje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu;
- w rodzinie pojawił się problem wykorzystywania seksualnego;
- jedno bądź dwoje rodziców stosuje przemoc fizyczną oraz emocjonalną wobec pozostałych członków rodziny;
- występuje przewlekła choroba, w wyniku której osoba chora za swój stan wini pozostałych członków rodziny, siebie stawiając w centrum uwagi.

Rodziny dysfunkcyjne często nie zdają sprawy, iż obraz życia jaki stworzyli, jest nieprawidłowy, wręcz degradujący dla wspólnego życia rodzinnego. Dlatego też w tym momencie istotna jest rola wsparcia i pomocy różnych instytucji polityki społecznej państwa.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przed tą instytucją stoi zadanie wspierania osób i rodzin w wysiłkach zmierzających w kierunku

zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, umożliwiając im tym samym życie w warunkach zgodnych z normami społecznymi oraz odpowiadających zachowaniu godności człowieka. Pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny w ramach swoich zadań podejmują szereg kompleksowych działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które borykają się nie tylko z jednym problemem np. ubóstwem, ale dotyka je w jednym czasie wiele dysfunkcji. Dlatego też praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej profesjonalizmu, zaangażowania i empatycznego nastawienia w podejmowane działania.

Powyższe zadania, które są ogólnym zakresem działań pomocy społecznej, w Gminie Siemiatycze wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, który swoim bezpośrednim działaniem obejmuje mieszkańców wszystkich miejscowości wchodzących w skład gminy. Każda osoba, rodzina mieszkająca na terenie Gminy Siemiatycze lub przebywająca na jej terenie w chwili konieczności udzielenia pomocy ma zapewnione wsparcie i pomoc tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2022r. pomoc i wsparcie uzyskało 111 rodzin (liczba osób w rodzinach – 297), co stanowi około 5% ogółu ludności Gminy Siemiatycze. Najczęściej występującymi przyczynami, z których powodu udzielano pomocy i wsparcia osobom i rodzinom przeżywającym trudności życiowe w 2022r. były kolejno:

- ubóstwo – 85 rodzin;
- bezrobocie – 59 rodzin;
- długotrwała choroba – 47 rodzin;
- niepełnosprawność – 31 rodzin.

Biorąc pod uwagę dane określające powody przyznawania wsparcia z pomocy społecznej należy zauważyć, iż wielokrotnie w danej rodzinie lub u danej osoby występuje korelacja dwóch lub większej ilości przyczyn udzielenia wsparcia (np. ubóstwo + niepełnosprawność).

Stosowanymi formami pomocy w roku 2022 były:

- zasiłek stały – 19 osób;
- opłacanie składki zdrowotnej za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej – 15 osób;
- zasiłki okresowe – 56 osób;
- Rządowy Program „Posiłek w szkole w domu” - 102 osoby w formie posiłku, 130 osób z zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku;
- pomoc w formie zasiłku celowego i celowego specjalnego skorzystało 11 osób;
- pomoc materialna- stypendium szkolne- skorzystało 64 dzieci;

pomoc w formie usług opiekuńczych- skorzystało 3 osoby;

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Podprogram 2021 - wydano 805 paczek żywnościowych, tj. 7,6 tony żywności;

pomoc w formie Asystenta - 2 rodziny, w których wychowuje się 11 dzieci.

Poza pomocą społeczną udzielono również w 2022r. wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych:

- zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego - 5181 świadczeń;
- zasiłek pielęgnacyjny - 843 świadczeń;
- świadczenie pielęgnacyjne - 319 świadczeń;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 20 świadczeń;
- świadczenie rodzicielskie – 111 świadczenia;
- udzielenie wsparcia w postaci funduszu alimentacyjnego – 139 świadczeń;
- udzielenie wsparcia w postaci świadczenie wychowawczego (500+) - 484 świadczeń;
- wydano 35 Kart Dużej Rodziny.

Dodatkowo w ramach rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał na celu zniwelowanie rosnących cen gazu, energii i żywności w roku 2022 wypłacono:

- 878 dodatków osłonowych;
- 826 dodatków węglowych;
- 679 dodatków dla gospodarstw domowych – inne źródła ciepła.

Poza wypłacanymi świadczeniami finansowymi w 2022r. na terenie Gminy Siemiatycze funkcjonował Gminny Zespół do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który prowadził wówczas 22 procedury „Niebieska Karta”, z których 20 zostało zakończonych w roku 2022r.

IV. ANALIZA SWOT

Bardzo ważną częścią diagnozy dokonanej na potrzeby niniejszego dokumentu jest analiza SWOT. Dzięki niej umożliwiona zostaje identyfikacja mocnych i słabych stron gminnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, co pomaga w usystematyzowaniu zgromadzonej dotychczas wiedzy.

Tabela 17. Analiza SWOT Gminy Siemiatycze.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z samorządem gminy • Zapewnienie rodzinom możliwość skorzystania z różnych form bezpłatnej pomocy specjalistycznej – prawnej, psychologicznej itd. • Pomoc rodzinie w formie asysty rodziny • Współpraca GOPS z placówkami oświaty, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia rodziny • Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin: efektywna praca socjalna; rozwijanie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej • Realizacja rządowego programu Karta Dużej Rodziny • Nawiązanie współpracy przez Ośrodek z Poradnią Psychologiczną dla dzieci i młodzieży • Kształcenie specjalne w przedszkolach i	<ul style="list-style-type: none"> • Bezrobocie rodziców i pozostałych pełnoletnich członków rodziny • Wieloaspektowość dysfunkcji szczególnie w rodzinach wielodzietnych • Problemy finansowe i ubóstwo części rodzin • Roszczeniowe postawy części rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka • Pojawiające się przypadki niezgłaszania przez rodziny, sąsiadów przypadków przemocy w rodzinie Występujący problem sięgania po alkohol, papierosy, narkotyki, inne używki wśród dzieci, młodzieży i dorosłych • Brak bazy lokalowej, dla sprawców przemocy w rodzinie w celu odizolowania od ofiar • Słaba dostępność opieki medycznej • Brak mieszkań socjalnych • Brak środków na poszerzenie ofert

<p>szkołach (wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, oddziały integracyjne, nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze i in.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań aktywizujących społeczność lokalną • Realizacja zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Siemiatycze” • Rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego • Prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie • Współpraca z Bankiem Żywności • Rozwijająca się sieć placówek oświatowych na terenie gminy – szkoły, żłobki, przedszkola • Funkcjonowanie Dziennych Domów Seniora + • Wspieranie rodzin i osób samotnych poprzez udzielenie pomocy i wsparcia finansowego – posiłek w szkole, zasiłki celowe, stypendia 	<p>wsparcia rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrudniona sfera komunikacji umożliwiająca dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy, jak i poza nią • Uzależnienie od alkoholu, nikotyny i substancji odurzających •
--	---

<ul style="list-style-type: none"> Działalność Gminnego Ośrodka Kultury – organizowanie zajęć w świetlicach wiejskich w czasie ferii zimowych, wakacji 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Próba odbudowy funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny wobec dzieci Pomoc asystentów, pracowników socjalnych w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie Ogólnopolskie regulacje prawne w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych Rządowe programy skierowane do rodzin Środki finansowe zewnętrzne, w tym UE na rzecz działań w zakresie realizacji wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, rynku pracy, aktywizacji zawodowej, edukacji, ekonomii społecznej Istnienie wielu organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży Zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami Prowadzenie działań w kierunku poprawy skuteczności pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> Zatrącenie rodzinnych wartości, kryzys funkcji i roli rodziny Starzenie się społeczeństwa Trudna sytuacja gospodarcza, pogłębiające się ubóstwo Stereotypy tworzące niekorzystny klimat dla osób korzystających ze wsparcia w ramach ustawy o pomocy społecznej Brak jednoznacznej negacji dla zjawiska przemocy w rodzinie Niewystarczająca dostępność opieki medycznej Deficyt w obszarze codziennego sposobu komunikowania się w relacjach wzajemnych w rodzinie Cora większa liczba osób, w tym również dzieci potrzebujących wsparcia psychologicznego Wzrost kosztów utrzymania rodziny Przyzwyczajanie się rodzin do ciągłego korzystania z pomocy społecznej; Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane

<p>udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednia dostępność szkół podstawowych • Zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców • Mobilizowanie młodzieży i dorosłych do podnoszenia kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia 	<p>przez gminę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost demoralizacji dzieci i młodzieży - dostęp dzieci i młodzieży do różnego rodzaju używek; • Wypalenie zawodowe pracowników.
---	---

V. ODBIORCY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Siemiatycze na lata 2023- 2027 skierowane są do wszystkich mieszkańców Gminy Siemiatycze, a w szczególności:

- Rodzin charakteryzujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- Dzieci i młodzież.
- Rodzin doświadczających wewnątrz swojej struktury przemocy;
- Rodzin doświadczających trudności materialnych i życiowych.
- Rodzin, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej, bądź takich, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska.

Należy jednak pamiętać, iż tylko jedynie dzięki współpracy ogółu społeczeństwa i instytucji możliwa jest zmiana całej struktury grupy społecznej mieszkańców Gminy Siemiatycze.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny: *Rozwój zintegrowanego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.*

<u>Cel szczegółowy nr 1:</u> Wzmocnienie systemu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Praca z rodziną mającą na celu zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych (asystent rodziny)	GOPS	- liczba rodzin w asystenturze - liczba asystentów rodziny
2.	Zapewnienie dostępności wsparcia i konsultacji psychologicznych i poradnictwa specjalistycznego dla dzieci i rodzin z trudnościami	GOPS Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczna dla dzieci i młodzieży	- liczba dzieci/rodzin objętych wsparciem specjalistycznym - liczba udzielonych porad
3.	Utworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających trudności życiowe – rodziny wspierające	GOPS Sołectwa	- liczba rodzin wspierających - liczba innych grup wsparcia - liczba rodzin objętych wsparciem
4.	Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom w trudnej sytuacji finansowej	GOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba skierowań do programu PO PŻ

5.	Zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze i fundusz alimentacyjny	GOPS	- liczba osób/rodzin korzystających z danego świadczenia
6.	Współpraca ze szkołami w celu wczesnego diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją	GOPS Placówki oświatowej Policja	- liczba dzieci i młodzieży objętych różnymi formami oddziaływania
7.	Uruchomienie świetlic środowiskowych na bazie świetlic wiejskich	Samorząd gminy GOPS Sołectwa	- liczba świetlic - liczba dzieci korzystających ze świetlic
8.	Organizacja półkolonii, wypoczynku, czy dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym	Samorząd gminy GZOS Placówki oświatowe GOK	- liczba zorganizowanych półkolonii - liczba dodatkowych zajęć w szkole - liczba dzieci korzystających z zajęć dodatkowych - liczba dzieci korzystających z półkolonii
9.	Opracowanie i realizacja projektów i programów służących wzmocnieniu systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	Samorząd gminny, Jednostki organizacyjne gminy, Organizacje pozarządowe	- liczba rozpoczętych projektów/programów - liczba zrealizowanych projektów/programów - liczba osób objętych wsparciem

Cel szczegółowy nr 2: Wspieranie inicjatywy przeciwdziałania problemom wychowawczym dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Systematyczna praca socjalna z rodziną	GOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem
2.	Zorganizowanie kampanii społecznych wzmacniających prawidłowe postawy dzieci i młodzieży	GOPS Placówki oświaty Samorząd gminy Organizacje pozarządowe GOK	- liczba kampanii społecznych - liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w kampaniach
3.	Zorganizowanie i prowadzenie spotkań, konferencji, pogadań związanych z tematyką zagrożeń tj.: alkoholizm, narkomania, cyberprzemoc, sponsoring, handel ludźmi	Samorząd gminy Policja GOK Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Sołectwa GKRPA	- liczba spotkań, pogadań, konferencji - liczba uczestników
4.	Zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej, środowiskowej i socjoterapeutycznej	Placówki oświaty GOK Poradnia Psychologiczna dla dzieci i młodzieży Samorząd gminy Organizacje pozarządowe	- liczba udzielonych porad - liczba zrealizowanych zajęć - liczba uczestników - liczba dostępnych placówek wsparcia

5.	Organizowanie różnego rodzaju imprez integrujących różne grupy społeczne	Samorząd gminy GOK Organizacje pozarządowe Sołectwa	- - liczba zorganizowanych imprez - liczba uczestników
6.	Wspieranie dzieci i młodzieży utalentowanej	Placówki oświaty Organizacje pozarządowe	- liczba przyznanych stypendiów - liczba wysłanych zgłoszeń do organizacji pozarządowych wspierających utalentowane dzieci
7.	Wsparcie finansowe dla dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności finansowe	GOPS	- liczba przyznanych stypendiów socjalnych
7.	Opracowywanie i realizacja projektów i programów skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	Samorząd gminy Jednostki organizacyjne gminy Placówki oświaty Organizacje pozarządowe	- liczba rozpoczętych / zrealizowanych projektów / programów - liczba uczestników
<u>Cel szczegółowy nr 3: Kompleksowa pomoc i wsparcie rodzin dotkniętych przemocą.</u>			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	Samorząd gminy GOPS	- liczba spotkań - liczba przewidzianych działań - liczba zwołanych Grup

		Policja Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe	Roboczych - liczba formularzy „Niebieskiej Karty”
2.	Kompleksowa pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie – realizacja procedury „Niebieska Karta”	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba założonych „Niebieskich Kart” - liczba posiedzeń Zespołu - liczba posiedzeń Grupy Roboczej - liczba osób objętych wsparciem
3.	Zapewnienie indywidualnego wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy oraz zajęć korekcyjno-edukacyjnych	GOPS PCPR Samorząd gminy GKRPA Organizacje pozarządowe	- liczba osób objętych wsparciem - liczba zajęć korekcyjno-edukacyjnych
4.	Opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- zakres realizacji programu

Przewidywane efekty podejmowanych działań:

- Rozwijanie świadomości społecznej i szybkiej interwencji w razie dostrzeżenia zagrożenia wykluczeniem społecznym lub przemocą.
- Poprawa funkcjonowania rodziny poprzez kompleksową pomoc i wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.
- Zmniejszenie zagrożenia demoralizacji dzieci poprzez zapewnienie im odpowiedniego wsparcia i wdrożenia w życie społeczne.

- Wzrost świadomości społeczeństwa w kwestii konieczności pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

VII. Finansowanie Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siemiatycze na lata 2023 - 2027 odbywać się będzie w głównej mierze w ramach środków własnych Gminy oraz dotacji z budżetu państwa.

VIII. Monitorowanie

Monitoring Gminnego Programu wspierania Rodziny opierać się będzie o systematyczne pozyskiwanie informacji o stanie realizacji poszczególnych zadań. Dane pozyskane w ten sposób podlegać będą analizie i ocenie ilościowej i jakościowej. Dane te będą w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, jako koordynatora Programu, jak i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Uzyskane wyniki będą podstawą do dokonywania aktualizacji wytyczonych kierunków wspierania rodzin przeżywających trudności stosownie do zachodzących przemian społecznych oraz zmian w prawie.

Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

IX. Zakończenie

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Siemiatycze w swoim założeniu ma służyć polepszeniu sytuacji dziecka i rodziny przeżywających trudności na tle całego społeczeństwa Gminy Siemiatycze. Dzięki precyzyjnemu określeniu celów i zadań mających wspierać rodziny z trudnościami w drodze poprawy ich sytuacji bytowej, emocjonalnej i społecznej zakłada się wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Cały plan Programu skupia się na konsolidacji współpracy różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji oraz rodzin przeżywających trudności życiowe. Za główny cel działań tych wszystkich jednostek przyjmowane jest odbudowywanie właściwych relacji rodzinnych, zwiększenie szans na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stworzenie możliwości samodzielnego radzenia sobie z wypełnianiem funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziny dysfunkcyjne, albo zagrożone tą dysfunkcją.